

MIĘDZYNARODOWA KONWENCJA W SPRAWIE OCHRONY WSZYSTKICH OSÓB PRZED WYMUSZONYM ZAGINIĘCIEM

Preambuła

Państwa Strony niniejszej Konwencji,

mając na względzie wynikający z Karty Narodów Zjednoczonych obowiązek Państw w zakresie promowania powszechnego poszanowania oraz przestrzegania praw człowieka i podstawowych wolności,

uwzględniając Powszechną Deklarację Praw Człowieka,

odwołując się do Międzynarodowego Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych, Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz pozostałych instrumentów międzynarodowych właściwych w zakresie praw człowieka, prawa humanitarne go oraz międzynarodowego prawa karnego,

odwołując się także do Deklaracji w sprawie ochrony wszystkich osób przed wymuszonym zaginięciem, uchwalonej przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych Rezolucją Nr 47/133 z dnia 18 grudnia 1992 r.,

świadome szczególnie poważnego charakteru wymuszonego zaginięcia, które stanowi przestępstwo oraz, w pewnych okolicznościach określonych w prawie międzynarodowym, zbrodnię przeciwko ludzkości,

zdecydowane zapobiegać wymuszonym zaginięciom oraz zwalczać bezkarność przestępstwa wymuszonego zaginięcia,

uznając prawo każdego człowieka do tego, aby nie być poddanym wymuszonemu zaginięciu, prawo ofiar do sprawiedliwości i zadośćuczynienia,

potwierdzając prawo każdej ofiary do poznania prawdy o okolicznościach wymuszonego zaginięcia oraz o losie zaginionej osoby, a także prawo do swobody w poszukiwaniu, uzyskiwaniu i przekazywaniu informacji w tym celu,

uzgodniły, co następuje:

CZĘŚĆ I

Artykuł 1

1. Nikt nie będzie poddany wymuszonemu zaginięciu.
2. Żadne okoliczności wyjątkowe takie, jak stan wojny, zagrożenie wojną, wewnętrzna niestabilność polityczna lub inne zagrożenie publiczne nie mogą być powoływane dla usprawiedliwienia dla wymuszonego zaginięcia.

Artykuł 2

Dla celów niniejszej Konwencji, za „wymuszone zaginięcie” uważa się zatrzymanie, areszto-

wanie, uprowadzenie lub jakąkolwiek inną formę pozbawienia osoby wolności, dokonane przez przedstawicieli Państwa albo przez osoby lub grupy osób działające z upoważnieniem, pomocą lub milczącą zgodą Państwa, po którym następuje odmowa przyznania faktu pozbawienia wolności lub ukrywanie losów bądź miejsca pobytu takiej osoby, co powoduje, że znajduje się ona poza ochroną prawa.

Artykuł 3

Każde Państwo Strona podejmie odpowiednie środki w celu ścigania czynów zdefiniowanych w artykule 2 popełnionych przez osoby lub grupy osób działające bez upoważnienia, pomocy lub milczącej zgody Państwa oraz w celu wymierzenia sprawiedliwości osobom odpowiedzialnym za te czyny.

Artykuł 4

Każde Państwo Strona podejmie konieczne środki w celu zapewnienia, aby wymuszone zaginięcie stanowiło przestępstwo zgodnie z jego prawem karnym.

Artykuł 5

Rozległa lub systematyczna praktyka wymuszonego zaginięcia stanowi zbrodnię przeciwko ludzkości zdefiniowaną we właściwych normach prawa międzynarodowego i jako taka powinna wywoływać konsekwencje w nim przewidziane.

Artykuł 6

Każde Państwo Strona podejmie niezbędne środki w celu pociągnięcia do odpowiedzialności karnej co najmniej:

a) każdego, kto popełnia, zleca, namawia bądź nakłania do popełnienia, usiłuje popełnić, współdziała lub uczestniczy w wymuszonym zaginięciu;

b) przełożonego, który:

(i) wiedział, lub świadomie zlekceważył informacje, które jasno wskazywały, że podwładni pozostający pod jego faktyczną władzą i kontrolą popełniali lub zmierzali do popełnienia przestępstwa wymuszonego zaginięcia;

(ii) sprawował rzeczywistą odpowiedzialność i kontrolę nad działalnością związaną z przestępstwem wymuszonego zaginięcia; i

(iii) nie podjął wszystkich niezbędnych i rozsądnych środków, będących w jego mocy, w celu zapobieżenia lub powstrzymania od popełnienia przestępstwa wymuszonego zaginięcia lub nie skierował sprawy do właściwych organów postępowania karnego.

c) przepis litery b) powyżej pozostaje bez uszczerbku dla wyższych standardów odpowiedzialności stosowanych na podstawie właściwego prawa międzynarodowego w stosunku do dowódcy wojskowego lub osoby faktycznie działającej jak dowódca wojskowy.

2. Żadne rozkazy ani instrukcje wydane przez władze publiczne, cywilne, wojskowe lub jakiegokolwiek inne nie mogą być powoływane jako usprawiedliwienie przestępstwa wymuszonego zaginięcia.

Artykuł 7

1. Każde Państwo Strona podda przestępstwo wymuszonego zaginięcia odpowiednim karom uwzględniającym jego wyjątkowo poważny charakter.

2. Każde Państwo Strona może ustanowić:

- a) okoliczności łagodzące, w szczególności dla osób, które, będąc zaangażowane w popełnienie przestępstwa wymuszonego zaginięcia, skutecznie przyczyniły się do uwolnienia zaginionej osoby żywej lub umożliwiły wyjaśnienie przypadków wymuszonego zaginięcia bądź ustalenie sprawców wymuszonego zaginięcia;
- b) bez uszczerbku dla innych procedur karnych, okoliczności obciążające, w szczególności w przypadku śmierci osoby zaginionej lub popełnienia wymuszonego zaginięcia w stosunku do kobiet w ciąży, małoletnich, niepełnosprawnych lub innych szczególnie bezbronnych osób.

Artykuł 8

Bez uszczerbku dla artykułu 5,

1. Państwo Strona, które stosuje przedawnienie odnośnie do wymuszonego zaginięcia, podejmie konieczne środki w celu zapewnienia, aby okresy przedawnienia dla postępowania karnego:

- a) były długie i proporcjonalne do wyjątkowo poważnego charakteru tego przestępstwa;
- b) rozpoczynały się z chwilą zakończenia przestępstwa wymuszonego zaginięcia, z uwzględnieniem trwałego charakteru tego przestępstwa.

2. Każde Państwo Strona zapewni ofiarom wymuszonego zaginięcia prawo do skutecznego środka prawnego podczas trwania okresu przedawnienia.

Artykuł 9

1. Każde Państwo Strona podejmie niezbędne środki w celu ustanowienia swej jurysdykcji odnośnie do przestępstwa wymuszonego zaginięcia:

- a) w przypadku, gdy przestępstwo zostało popełnione na terytorium podlegającym jego jurysdykcji lub na pokładzie statku wodnego lub powietrznego zarejestrowanego w tym Państwie;
- b) w przypadku, gdy domniemany sprawca przestępstwa jest jego obywatelem;
- c) w przypadku, gdy osoba zaginiona jest jego obywatelem i Państwo Strona uzna to za stosowne.

2. Każde Państwo Strona podejmie również takie środki, jakie mogą być konieczne dla ustanowienia swej jurysdykcji w stosunku do przestępstwa wymuszonego zaginięcia w przypadku, gdy domniemany sprawca przestępstwa znajduje się na terytorium podlegającym jego jurysdykcji, chyba że Państwo to wyda go bądź dostarczy innemu Państwu zgodnie ze swoimi zobowiązaniami międzynarodowymi lub dostarczy go międzynarodowemu trybunałowi karnemu, którego jurysdykcję uznało.

2. Niniejsza Konwencja nie wyłącza dodatkowej jurysdykcji w sprawach karnych wykonywanej zgodnie z prawem wewnętrznym.

Artykuł 10

1. Upewniwszy się, po rozpatrzeniu będących w jego dyspozycji informacji, że okoliczności tego wymagają, każde Państwo Strona, na którego terytorium znajduje się osoba podejrzana o popełnienie przestępstwa wymuszonego zaginięcia, dokona jej aresztowania lub podejmie inne środki prawne niezbędne dla zapewnienia jej obecności. Areszt i inne środki prawne realizowane są zgodnie z ustawodawstwem tego Państwa Strony, ale mogą być utrzymane tylko przez okres niezbędny do zapewnienia obecności tej osoby podczas postępowania karnego bądź postępowania w przedmiocie dostarczenia lub ekstradycji.

2. Państwo Strona, które zastosowało środki przewidziane w ustępie 1, przeprowadzi nie-

zwłocznie wstępne badanie sprawy lub dochodzenie w celu ustalenia faktów. Państwo to poinformuje Państwa Strony, o których mowa w artykule 9 ustępu 1, o środkach, które podjęło na podstawie ustępu 1 niniejszego artykułu, w tym o pozbawieniu wolności i okolicznościach je uzasadniających, o wynikach wstępnego badania lub dochodzenia, wskazując, czy zamierza skorzystać z własnej jurysdykcji.

3. Osoba pozbawiona wolności zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu może niezwłocznie porozumieć się z najbliższym odpowiednim przedstawicielstwem Państwa, którego jest obywatelem, a jeżeli jest bezpaństwowcem – z przedstawicielstwem Państwa, w którym zwykle zamieszkuje.

Artykuł 11

1. Państwo Strona, w razie wykrycia domniemanego sprawcy przestępstwa wymuszonego zaginięcia na terytorium podlegającym jego jurysdykcji, jeżeli nie wyda lub nie dostarczy tej osoby innemu Państwu zgodnie ze swoimi zobowiązaniami międzynarodowymi bądź nie dostarczy jej międzynarodowemu trybunałowi karnemu, którego jurysdykcję uznało, przekaze sprawę swoim właściwym organom w celu przeprowadzenia postępowania karnego.

2. Powyższe organy podejmą decyzje na takich samych zasadach, jak w przypadku każdego poważnego przestępstwa pospolitego, zgodnie z ustawodawstwem tego Państwa. W wypadkach określonych w artykule 9 ustępie 2, wymogi dotyczące dowodów wymaganych dla oskarżenia i skazania nie mogą być w żaden sposób mniej rygorystyczne niż te, które stosuje się w wypadkach określonych w artykule 9 ustępie 1.

3. Każdej osobie, przeciwko której prowadzone jest postępowanie z związku z przestępstwem wymuszonego zaginięcia, gwarantuje się sprawiedliwe traktowanie na wszystkich etapach postępowania. Każda osoba sądzona za przestępstwo wymuszonego zaginięcia korzysta ze sprawiedliwego procesu przed ustanowionym ustawą właściwym, niezależnym i bezstronnym sądem lub trybunałem.

Artykuł 12

1. Każde Państwo Strona zapewni, aby każdy, kto uważa, że inna osoba stała się ofiarą wymuszonego zaginięcia, miał prawo do zgłoszenia tych faktów właściwym organom władzy, które rozpatrzą sprawę niezwłocznie i bezstronnie, a gdy będzie to konieczne, podejmą bez zbędnej zwłoki dogłębne i bezstronne dochodzenie. Tam, gdzie jest to konieczne, podjęte zostaną kroki zapewniające, że osoba wnosząca skargę, świadkowie, krewni osoby zaginionej oraz ich pełnomocnik oraz osoby uczestniczące w dochodzeniu będą chronieni przed niewłaściwym traktowaniem czy zastraszaniem wskutek wniesienia skargi lub przedstawienia dowodu.

2. W przypadku, gdy występują rozsądne podstawy, aby wierzyć, że dana osoba stała się ofiarą wymuszonego zaginięcia, organy, o których mowa w ustępie 1, wszczynają dochodzenie nawet, gdy brak jest formalnej skargi.

3. Każde Państwo Strona powinno zapewnić, aby organy, o których mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu:

a) posiadały niezbędne kompetencje oraz środki do skutecznego prowadzenia dochodzenia, włączając w to dostęp do dokumentacji i innych informacji istotnych dla dochodzenia;

b) miały dostęp, jeśli jest to konieczne – po wcześniejszym umocowaniu przez decydujący o tym niezwłocznie organ sądowy, do miejsc pozbawienia wolności lub innych miejsc, co do których istnieją rozsądne podstawy, aby wierzyć, że może w nich przebywać osoba zaginiona.

4. Każde Państwo Strona podejmie niezbędne działania w celu zapobiegania i karania zachowań utrudniających prowadzenie dochodzenia. Państwo w szczególności zapewni, aby osoby podejrzane o popełnienie przestępstwa wymuszonego zaginięcia nie mogły wpływać na postę-

py dochodzenia środkami nacisku, poprzez zastraszanie lub działania odwetowe skierowane przeciwko osobie zgłaszającej zaginięcie, świadkom, krewnym osoby zaginionej, ich pełnomocnikowi lub osobom uczestniczącym w dochodzeniu.

Artykuł 13

1. Dla celów ekstradycji pomiędzy Państwami Stronami wymuszone zaginięcie nie będzie traktowane jako przestępstwo polityczne, przestępstwo związane z przestępstwem politycznym lub popełnione z motywów politycznych. W związku z tym, wniosek o wydanie dotyczący tego przestępstwa nie może zostać rozpatrzony odmownie tylko na tej podstawie.
2. Przestępstwo wymuszonego zaginięcia będzie uważane za przestępstwo stanowiące podstawę wydania i podlega włączeniu do wszelkich umów o ekstradycji zawartych między Państwami Stronami przed wejściem w życie niniejszej Konwencji.
3. Państwa Strony zobowiązują się włączyć przestępstwo wymuszonego zaginięcia jako przestępstwo stanowiące podstawę wydania do umów o ekstradycji, które zostaną między nimi zawarte.
4. Jeżeli Państwo Strona, które uzależnia wydanie od istnienia umowy, otrzyma wniosek o wydanie od innego Państwa Strony, z którym nie posiada umowy o ekstradycji, może ono uznać niniejszą Konwencję jako podstawę prawną wydania w stosunku do przestępstwa wymuszonego zaginięcia.
5. Państwa Strony nieuzależniające wydania od istnienia umowy uznają w stosunkach między sobą przestępstwo wymuszonego zaginięcia za przestępstwo stanowiące podstawę wydania.
6. W każdym przypadku wydanie będzie poddane warunkom przewidzianym przez prawo Państwa wezwanego lub przez właściwe umowy o ekstradycji, włączając w to w szczególności warunki związane z minimalnym wymiarem kary oraz podstawy, na których Państwo wezwane może odmówić wydania albo uzależnić je od określonych warunków.
7. Żadne z postanowień niniejszej Konwencji nie może być interpretowane jako nakładające obowiązek wydania, jeżeli wezwane Państwo Strona ma istotne powody, aby przypuszczać, że wniosek został złożony w celu ścigania lub ukarania osoby z uwagi na jej płeć, rasę, religię, obywatelstwo, pochodzenie etniczne, poglądy polityczne lub przynależność do określonej grupy społecznej albo, że zastosowanie się do wniosku spowodowałoby szkodę dla tej osoby z powodu którejkolwiek z tych okoliczności.

Artykuł 14

1. Państwa Strony udzielą sobie w jak największym zakresie wzajemnej pomocy prawnej odnośnie do wszystkich postępowań karnych prowadzonych w związku z przestępstwem wymuszonego zaginięcia, włączając w to udostępnianie pozostających w ich dyspozycji dowodów, które są konieczne dla postępowania.
2. Wzajemna pomoc prawna będzie udzielana na warunkach określonych przez prawo krajowe wezwanego Państwa Strony lub na podstawie właściwych umów o wzajemnej pomocy prawnej, włączając w to w szczególności warunki, zgodnie z którymi Państwo wezwane może odmówić pomocy prawnej lub od których spełnienia może uzależnić jej udzielenie.

Artykuł 15

Państwa Strony będą ze sobą współpracować oraz udzielą sobie w jak największym zakresie wzajemnej pomocy prawnej w celu wsparcia ofiar przestępstwa wymuszonego zaginięcia oraz w celu prowadzenia poszukiwań, zlokalizowania i uwolnienia osób zaginionych, a w przypadku ich śmierci – w ekshumacji, identyfikacji oraz zwrocie szczątków.

Artykuł 16

1. Żadne Państwo Strona nie wyda, nie zwróci („*refouler*”), nie dostarczy ani nie wyda do innego Państwa osoby, jeśli są istotne podstawy, aby podejrzewać, że znajdzie się ona w niebezpieczeństwie poddania wymuszonemu zaginięciu.
2. W celu oceny, czy istnieją takie podstawy, odpowiednie władze powinny wziąć pod uwagę wszystkie mające znaczenie okoliczności, włączając w to, tam gdzie ma to miejsce, istnienie w danym Państwie stałej praktyki ciężkich, rażących lub masowych naruszeń praw człowieka oraz poważnych naruszeń międzynarodowego prawa humanitarnego.

Artykuł 17

1. Nikt nie może być przetrzymywany w tajnych miejscach.
2. Bez uszczerbku dla innych zobowiązań międzynarodowych dotyczących pozbawienia wolności każde Państwo Strona w swym porządku prawnym:
  - a) określi warunki, na jakich mogą być wydawane decyzje o pozbawieniu wolności;
  - b) wskaże organy uprawnione do wydawania decyzji o pozbawieniu wolności;
  - c) zagwarantuje, że każda osoba pozbawiona wolności będzie przebywała wyłącznie w miejscach kontrolowanych i oficjalnie do tego przeznaczonych;
  - d) zagwarantuje, że każda osoba pozbawiona wolności będzie miała prawo do porozumiewania się oraz do widzeń z rodziną, pełnomocnikiem lub inną wybraną osobą, z zastrzeżeniem spełnienia warunków określonych przepisami prawa, a w przypadku cudzoziemca – prawo do porozumiewania się z jego władzami konsularnymi zgodnie z właściwym prawem międzynarodowym;
  - e) zagwarantuje dostęp do miejsc pozbawienia wolności właściwym, prawnie umocowanym organom i instytucjom, jeśli jest to konieczne, po wcześniejszym upoważnieniu przez organ sądowy;
  - f) zagwarantuje, że każda osoba pozbawiona wolności, a w przypadku podejrzenia, że doszło do wymuszonego zaginięcia i w związku z tym osoba pozbawiona wolności nie jest w stanie skorzystać z tego prawa, osoby mające uzasadniony interes, jak krewni osoby pozbawionej wolności, ich przedstawiciele lub pełnomocnik, będą mogły w każdej sytuacji zainicjować postępowanie przed sądem tak, aby ten niezwłocznie orzekł w kwestii legalności pozbawienia wolności oraz nakazał zwolnienie osoby pozbawionej wolności w przypadku, gdy to pozbawienie wolności jest bezprawne.
3. Każde Państwo Strona zapewni prowadzenie i utrwalenie jednego albo wielu aktualnych rejestrów lub kartotek dotyczących osób pozbawionych wolności, które będą – na wniosek – niezwłocznie udostępniane organom sądowym lub innym właściwym organom lub instytucjom do tego upoważnionym do tego przez prawo Państwa Strony lub akt prawa międzynarodowego, którego Państwo jest stroną. Rejestry te powinny zawierać, co najmniej, następujące informacje:
  - a) tożsamość osoby pozbawionej wolności;
  - b) datę, godzinę i miejsce pozbawienia wolności oraz nazwę organu, który pozbawił daną osobę wolności;
  - c) organ, który zarządził pozbawienie wolności oraz podstawy pozbawienia wolności;
  - d) organ odpowiedzialny za nadzorowanie pozbawienia wolności;
  - e) miejsce przetrzymywania osoby pozbawionej wolności, datę i godzinę przyjęcia do niego oraz organ odpowiedzialny za to miejsce;
  - f) dane dotyczące stanu zdrowia osoby pozbawionej wolności;
  - g) w przypadku zgonu w trakcie pozbawienia wolności, okoliczności i przyczynę śmierci oraz

miejsce przekazania szczątków;

h) godzinę i datę zwolnienia lub transportu do innego miejsca pozbawienia wolności, określenie tego miejsca oraz organu odpowiedzialnego za transport.

Artykuł 18

Z uwzględnieniem artykułów 19 i 20, każde Państwo Strona zagwarantuje każdej osobie mającej uzasadniony interes, takiej, jak krewni osoby pozbawionej wolności, ich przedstawiciel lub pełnomocnik, dostęp do, co najmniej, następujących informacji dotyczących:

a) organu, który zarządził pozbawieniu wolności;

b) daty, godziny i miejsca pozbawienia wolności oraz przyjęcia do miejsca pozbawienia wolności;

c) organu odpowiedzialnego za nadzorowanie pozbawienia wolności;

d) miejsca pobytu osoby pozbawionej wolności, a w przypadku transportu do innego miejsca pozbawienia wolności – także określenia tego miejsca oraz organu odpowiedzialnego za transport;

e) daty, godziny i miejsca zwolnienia;

f) danych o stanie zdrowia osoby pozbawionej wolności;

g) w przypadku zgonu w trakcie pozbawienia wolności – okoliczności i przyczyny śmierci oraz miejsca przekazania szczątków.

2. W razie konieczności podjęte zostaną odpowiednie środki w celu ochrony osób wymienionych w ustępie 1 niniejszego artykułu oraz osób uczestniczących w dochodzeniu przed złym traktowaniem, zastraszaniem lub karaniem w związku z poszukiwaniem przez nie informacji dotyczących osoby pozbawionej wolności.

Artykuł 19

1. Dane osobowe, włączając w to dane medyczne i genetyczne, które są zbierane lub przekazywane w ramach poszukiwania osoby zaginionej nie będą używane ani udostępniane w celach innych niż poszukiwanie osoby zaginionej. Nie stoi to na przeszkodzie użyciu takich informacji w postępowaniu karnym dotyczącym przestępstwa wymuszonego zaginięcia lub realizacji prawa do uzyskania odszkodowania.

2. Gromadzenie, przetwarzanie, używanie oraz przechowywanie danych osobowych, włączając w to dane medyczne i genetyczne, nie może naruszać ani skutkować naruszeniem praw człowieka, podstawowych wolności lub godności osoby ludzkiej.

Artykuł 20

1. Jedynie w przypadkach, gdy dana osoba podlega ochronie prawnej, a pozbawienie wolności podlega kontroli sądowej, prawo do informacji, o którym mowa w artykule 18, może zostać – na zasadzie wyjątku, gdy jest to bezzwłocznie konieczne i przewidziane przez prawo – ograniczone, jeśli przekazanie takich informacji mogłoby niekorzystnie wpłynąć na ochronę prywatności lub bezpieczeństwa osoby pozbawionej wolności, jeśli mogłoby utrudnić dochodzenie lub z innej podobnej przyczyny, w zgodzie z prawem [krajowym] oraz właściwym prawem międzynarodowym i celami niniejszej Konwencji. W żadnym wypadku nie dojdzie do ograniczenia prawa do informacji określonego w artykule 18, które mogłoby stanowić czyn określony w artykule 2 albo naruszać artykuł 17 ustęp 1.

2. Niezależnie od rozstrzygnięcia kwestii legalności pozbawienia wolności, Państwa Strony zagwarantują osobom, o których mowa w ustępie 1 artykułu 18, prawo do niezwłocznego, skutecznego sądowego środka prawnego jako sposobu bezzwłocznego uzyskania informacji, o

których mowa w ustępie 1 artykułu 18. Prawo to nie może zostać w jakichkolwiek okolicznościach zawieszona ani ograniczona.

Artykuł 21

Każde Państwo Strona podejmie konieczne środki, aby zapewnić, że osoby pozbawione wolności będą zwalniane w sposób pozwalający na rzetelną weryfikację tego faktu. Każde Państwo Strona podejmie również konieczne środki w celu zapewnienia nietykalności cielesnej tych osób oraz pełnej możliwości skorzystania przez nie ze swoich praw w chwili zwalniania, niezależnie od obowiązków, które mogą być nałożone na osoby zwalniane na podstawie prawa wewnętrznego.

Artykuł 22

Bez uszczerbku dla artykułu 6, każde Państwo Strona podejmie wszelkie konieczne środki, aby zapobiegać i nakładać sankcje za następujące zachowania:

- a) opóźnianie lub utrudnianie stosowania środków wymienionych w artykule 17 ustępie 2 litery f) oraz artykule 20 ustępie 2;
- b) niezarejestrowanie pozbawienia wolności jakiegokolwiek osoby lub zarejestrowanie jakiegokolwiek informacji, o której funkcjonariusz odpowiedzialny za rejestr wiedział albo powinien był wiedzieć, że jest mylna;
- c) odmowę udzielenia informacji na temat pozbawienia osoby wolności lub też udzielenie mylnej informacji, chociaż spełnione zostały prawne warunki do udzielenia takiej informacji.

Artykuł 23

1. Każde Państwo Strona zapewni, aby szkolenie personelu cywilnego lub wojskowego organów odpowiedzialnych za egzekwowanie prawa, personelu medycznego, funkcjonariuszy publicznych oraz innych osób, które mogą brać udział w nadzorowaniu lub postępowaniu z osobami pozbawionymi wolności, obejmowało konieczną edukację oraz informacje w zakresie stosownych przepisów niniejszej Konwencji w celu:

- a) zapobiegania udziału tych funkcjonariuszy w wymuszonych zaginięciach;
- b) podkreślenia wagi zapobiegania oraz prowadzenia dochodzeń w sprawach wymuszonych zaginięć;
- c) zapewnienia uznania pilnej potrzeby wyjaśnienia spraw wymuszonego zaginięcia.

2. Każde Państwo Strona zapewni wprowadzenie zakazu wydawania rozkazów lub instrukcji nakazujących, zezwalających lub zachęcających do przeprowadzenia wymuszonego zaginięcia. Każde Państwo Strona zagwarantuje niekaralność osoby, która odmówi wykonania takiego rozkazu.

3. Każde Państwo Strona podejmie środki konieczne dla zapewnienia, aby osoby, o których mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, które mają powód sądzić, że miało miejsce bądź jest planowane wymuszone zaginięcie, zgłaszały sprawę swoim przełożonym oraz, w razie konieczności, właściwym władzom lub organom mającym uprawnienia do zbadania sprawy lub zastosowania środków zaradczych.

Artykuł 24

1. Na potrzeby niniejszej Konwencji, „ofiara” oznacza osobę zaginioną oraz każdego, kto ucierpiał bezpośrednio w wyniku wymuszonego zaginięcia.

2. Każda ofiara ma prawo znać prawdę o okolicznościach wymuszonego zaginięcia, o postępie

i wynikach dochodzenia oraz o losie osoby zaginionej. Każde Państwo Strona podejmie w tym zakresie stosowne środki.

3. Każde Państwo Strona podejmie wszelkie stosowne środki w zakresie poszukiwania, ustalenia miejsca pobytu oraz uwolnienia osób zaginionych, a w przypadku ich śmierci – ustalenia, gdzie znajdują się ich szczątki oraz zapewnienia ich poszanowania i zwrotu.

4. Każde Państwo Strona zapewni, aby w jego systemie prawnym ofiarom wymuszonego zaginięcia przysługiwało prawo do zadośćuczynienia oraz niezwłocznego, sprawiedliwego i adekwatnego odszkodowania.

5. Prawo do uzyskania zadośćuczynienia, o którym mowa w ustępie 4 niniejszego artykułu, obejmuje szkody materialne i moralne oraz, stosownie do okoliczności, inne formy zadośćuczynienia, jak:

a) restytucja;

b) rehabilitacja;

c) satysfakcja, w tym przywrócenie godności i dobrego imienia;

d) gwarancje niepowtórzenia.

6. Bez uszczerbku dla obowiązku prowadzenia dochodzenia aż do momentu wyjaśnienia losu osoby zaginionej, każde Państwo Strona podejmie stosowne działania w odniesieniu do sytuacji prawnej osób zaginionych, których losy nie zostały wyjaśnione, a także sytuacji ich bliskich, w dziedzinach takich, jak: opieka społeczna, sprawy finansowe, prawo rodzinne oraz prawa majątkowe.

7. Każde Państwo Strona zagwarantuje prawo do swobodnego tworzenia i uczestnictwa w organizacjach i stowarzyszeniach zajmujących się ustalaniem okoliczności wymuszonych zaginięć oraz losu osób zaginionych, a także do pomocy ofiarom wymuszonego zaginięcia.

Artykuł 25

1. Każde Państwo Strona podejmie konieczne środki w celu zapobiegania i karania na podstawie przepisów prawa karnego tego Państwa:

a) bezprawnego zabrania dzieci poddanych wymuszonemu zaginięciu, dzieci, których ojca, matkę lub opiekuna prawnego poddano wymuszonemu zaginięciu lub dzieci urodzonych w trakcie przetrzymywania w niewoli matki poddanej wymuszonemu zaginięciu;

b) fałszowania, ukrywania lub niszczenia dokumentów potwierdzających prawdziwą tożsamość dzieci, o których mowa w literze a).

2. Każde Państwo Strona podejmie konieczne środki w zakresie poszukiwania i identyfikacji dzieci, o których mowa w ustępie 1 literze a) niniejszego artykułu, a także powrotu do rodzin z których pochodzą, zgodnie z procedurami prawnymi oraz właściwymi umowami międzynarodowymi.

3. Państwa Strony pomagają sobie wzajemnie w zakresie poszukiwania, identyfikacji i ustalania miejsca pobytu dzieci, o których mowa w ustępie 1 literze a) niniejszego artykułu.

4. Ze względu na potrzebę ochrony dobra dzieci, o których mowa w ustępie 1 literze a) niniejszego artykułu, oraz ich prawa do zachowania bądź przywrócenia tożsamości, w tym obywatelstwa, nazwiska oraz stosunków rodzinnych w rozumieniu prawa, Państwa Strony, które dopuszczają system adopcji lub inne formy powierzania dzieci będą posiadały właściwe procedury prawne mające na celu badanie procedur adopcji lub powierzania dzieci oraz, stosownie do okoliczności, unieważnianie wszelkich przypadków adopcji lub powierzenia dziecka, które zapoczątkowane były przymusowym zaginięciem.

5. We wszystkich przypadkach, w szczególności w sprawach związanych z niniejszym artykułem, dobro dziecka ma znaczenie pierwszorzędne, a dziecko potrafiące formułować własne poglądy ma prawo do swobodnego ich wyrażania, przy czym poglądom tym należy przyznać należyłą wagę, stosownie do wieku oraz dojrzałości dziecka.

CZEŚĆ II

Artykuł 26

1. Tworzy się Komitet do spraw Wymuszonych Zaginięć (zwany dalej „Komitetem”) w celu realizacji zadań wynikających z niniejszej Konwencji. Komitet składa się z dziesięciu ekspertów o wysokich kwalifikacjach moralnych, posiadających uznaną wiedzę w dziedzinie praw człowieka, występujących w imieniu własnym oraz charakteryzujących się niezależnością i bezstronnością. Członkowie Komitetu wybierani są przez Państwa Strony z uwzględnieniem sprawiedliwego podziału geograficznego. Z należytą uwagą należy rozważyć celowość udziału w pracach Komitetu osób posiadających odpowiednie doświadczenie prawnicze, i zrównoważenie reprezentacji ze względu na płeć.
2. Członkowie Komitetu wybierani są w głosowaniu tajnym z listy osób zgłoszonych przez Państwa Strony spośród ich obywateli podczas spotkań Państw Stron zwoływanych w tym celu przez Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych raz na dwa lata. Podczas tych spotkań, na których kworum stanowi dwie trzecie Państw Stron, członkami Komitetu stają się osoby, które otrzymały największą liczbę głosów oraz bezwzględną większość głosów obecnych i uczestniczących w głosowaniu przedstawicieli Państw Stron.
3. Pierwsze wybory przeprowadza się nie później niż po upływie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej Konwencji. Cztery miesiące przed terminem każdego wyborów Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych kieruje do Państw Stron pisemne zaproszenie do przedstawienia w terminie trzymiesięcznym swoich kandydatur. Sekretarz Generalny przygotowuje listę, na której umieszcza w porządku alfabetycznym wytypowane w ten sposób osoby, ze wskazaniem Państw Stron, które je wytypowały, i przekazuje tę listę wszystkim Państwom Stronom.
4. Członkowie Komitetu wybierani są na okres czteroletni. Mają oni jednorazowe prawo do ponownego wyboru. Jednakże kadencja pięciu członków wybranych w pierwszych wyborach upływa po dwóch latach; niezwłocznie po pierwszych wyborach nazwiska tych pięciu członków ustalone zostaną w drodze losowania przez przewodniczącego spotkania, określonego w ustępie 2 niniejszego artykułu.
5. W wypadku śmierci, zrzeczenia się obowiązków przez członka Komitetu albo niemożności ich pełnienia przez niego z jakichkolwiek innych przyczyn, Państwo Strona, które wysunęło jego kandydaturę, wyznacza, zgodnie z kryteriami określonymi w ustępie 1 niniejszego artykułu, na pozostały okres innego kandydata spośród swoich obywateli za akceptacją większości Państw Stron. Kandydaturę uważa się za przyjętą, jeżeli połowa lub więcej Państw Stron nie udzieliło negatywnej odpowiedzi w ciągu sześciu tygodni od otrzymania informacji Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych o proponowanym mianowaniu.
6. Komitet ustali swój regulamin
7. Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych zapewnia do dyspozycji Komitetu niezbędne środki, personel oraz wyposażenie konieczne dla skutecznego wypełniania przez niego zadań. Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych zwołuje pierwsze posiedzenie Komitetu.
8. Członkowie Komitetu mają prawo korzystać z wyposażenia, przywilejów oraz immunitetu eksperta w trakcie pełnienia misji dla Organizacji Narodów Zjednoczonych, zgodnie z odpowiednimi przepisami Konwencji dotyczącej przywilejów i immunitetów Narodów Zjednoczonych.
9. Każde z Państw Stron współpracuje z Komitetem i pomaga jego członkom w pełnieniu ich funkcji w zakresie tych zadań Komitetu, na które Państwo Strona wyraziło zgodę.

Artykuł 27

Najwcześniej po upływie czterech lat i nie później niż po upływie sześciu lat od dnia wejścia w życie niniejszej Konwencji odbędzie się Konferencja Państw Stron w celu dokonania oceny funkcjonowania Komitetu oraz podjęcia decyzji, zgodnie z procedurą opisaną w artykule 44 ustępie 2, czy właściwe jest przekazanie innemu organowi – bez wyłączenia żadnej możliwości – monitorowania [realizacji] niniejszej Konwencji zgodnie z zadaniami określonymi w artykułach 28-36.

Artykuł 28

1. W ramach kompetencji przyznanych na mocy niniejszej Konwencji, Komitet współpracuje z wszelkimi właściwymi organami, urzędami oraz wyspecjalizowanymi agencjami i funduszami [systemu] Narodów Zjednoczonych, z ciałami traktatowymi ustanowionymi na mocy instrumentów międzynarodowych, przy użyciu procedur specjalnych Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz z właściwymi regionalnymi organizacjami lub organami międzyrządowymi, a także z właściwymi instytucjami, agencjami lub urzędami państwowymi działającymi w zakresie ochrony wszystkich osób przed wymuszonymi zaginięciami.

2. W wypełnianiu swoich obowiązków Komitet konsultuje się z pozostałymi organami traktatowymi ustanowionymi na mocy właściwych instrumentów międzynarodowych z zakresu praw człowieka, w szczególności z Komitetem Praw Człowieka ustanowionym na mocy Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych, w celu zapewnienia zgodności ich odpowiednich uwag i zaleceń.

Artykuł 29

1. Każde Państwo Strona przekaze Komitetowi, za pośrednictwem Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych, sprawozdanie na temat środków, jakie zostały podjęte w celu wypełnienia jego zobowiązań wynikających z niniejszej Konwencji, w ciągu dwóch lat od wejścia w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do danego Państwa Strony.

2. Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych udostępnia sprawozdanie wszystkim Państwom Stronom.

3. Każde ze sprawozdań rozpatrywane jest przez Komitet, który wydaje takie komentarze, uwagi lub zalecenia, jakie uważa za stosowne. Komentarze, uwagi lub zalecenia przekazuje się właściwemu Państwu Stronie, które może, z własnej inicjatywy lub na wniosek Komitetu, udzielić na nie odpowiedzi.

4. Komitet może także występować do Państw Stron z żądaniem udzielenia dodatkowych informacji na temat stopnia realizacji niniejszej Konwencji.

Artykuł 30

1. Wniosek o wszczęcie poszukiwań i odnalezienie osoby zaginionej mogą wnieść do Komitetu w trybie pilnym krewni osoby zaginionej lub ich przedstawiciele prawni, ich pełnomocnik lub inna upoważniona przez nich osoba, a także każda inna osoba mająca uzasadniony interes.

2. Jeżeli Komitet uzna, że złożony w trybie ustępie 1 niniejszego artykułu wniosek o pilne podjęcie działań:

a) nie jest oczywiście bezpodstawny;

b) nie stanowi nadużycia prawa do złożenia takiego wniosku;

c) został już odpowiednio przedstawiony kompetentnym organom właściwego Państwa Strony, na przykład organom uprawnionym do prowadzenia dochodzeń tam, gdzie istnieje taka

możliwość;

d) nie jest sprzeczny z postanowieniami niniejszej Konwencji; oraz

e) ta sama sprawa nie jest rozpatrywana przez inny organ międzynarodowy zajmujący się postępowaniem wyjaśniającym lub rozstrzyganiem o takim samym charakterze;

zwraca się do Państwa Strony, którego sprawa dotyczy, z żądaniem udzielenia informacji na temat sytuacji poszukiwanych osób w terminie wyznaczonym przez Komitet.

3. W świetle informacji dostarczonych przez odpowiednie Państwo Stronę na podstawie ustępie 2 niniejszego artykułu, Komitet może przekazać Państwu Stronie zalecenia, w tym żądanie, aby Państwo Strona podjęło wszelkie konieczne środki, włączając w to środki tymczasowe, w celu ustalenia miejsca pobytu oraz zapewnienia ochrony osobie, której sprawa dotyczy, zgodnie z niniejszą Konwencją oraz powiadomiła Komitet, w określonym terminie, o podjętych środkach, z uwzględnieniem pilnego charakteru sytuacji. Komitet informuje osobę występującą z wnioskiem o podjęcie działań w trybie pilnym o swoich zaleceniach oraz o informacjach uzyskanych od Państwa po ich udostępnieniu.

4. Komitet kontynuuje swoje starania w zakresie współpracy z odpowiednim Państwem Stroną do czasu wyjaśnienia losu osoby poszukiwanej. Osobę występującą z wnioskiem informuje się na bieżąco.

Artykuł 31

1. Państwo Strona, przy ratyfikacji niniejszej Konwencji lub w dowolnym czasie późniejszym, może oświadczyć, że uznaje kompetencje Komitetu w zakresie przyjmowania i rozpatrywania zawiadomień przekazywanych przez lub w imieniu osób podlegających jego jurysdykcji, które twierdzą, że są ofiarami naruszenia przez Państwo Stronę postanowień niniejszej Konwencji. Komitet nie przyjmuje żadnych zawiadomień, jeżeli dotyczą one Państwa Strony, które nie złożyło takiego oświadczenia.

2. Komitet uzna za niedopuszczalne zawiadomienie, jeżeli:

a) zawiadomienie jest anonimowe;

b) zawiadomienie stanowi nadużycie prawa do przedstawiania takich zawiadomień albo jest sprzeczne z postanowieniami niniejszej Konwencji;

c) ta sama sprawa jest rozpatrywana przez inny organ międzynarodowy zajmujący się postępowaniem wyjaśniającym lub rozstrzyganiem o takim samym charakterze; lub jeżeli

d) nie wyczerpano wszelkich efektywnych, dostępnych w prawie wewnętrznym środków ochrony prawnej. Niniejsza zasada nie obowiązuje w wypadkach, gdy stosowanie tych środków przewleka się w sposób nieuzasadniony.

3. Jeżeli Komitet uzna, że zawiadomienie spełnia wymogi określone w ustępie 2 niniejszego artykułu, przekazuje je właściwemu Państwu Stronie, zwracając się o dostarczenia uwag i komentarzy w wyznaczonym przez Komitet terminie.

4. W dowolnym czasie po otrzymaniu zawiadomienia oraz przed rozstrzygnięciem co do jego istoty, Komitet może zwrócić się do właściwego Państwa Strony o pilne rozważenie podjęcia przez nie takich środków tymczasowych, jakie mogą okazać się konieczne dla uniknięcia ewentualnych nieodwracalnych szkód dla ofiar domniemanego naruszenia. W sytuacji, gdy Komitet korzysta z przysługującej mu swobody działania, nie oznacza to rozstrzygnięcia w przedmiocie dopuszczalności ani istoty zawiadomienia.

5. Przy rozpatrywaniu zawiadomień w trybie niniejszego artykułu Komitet obraduje przy drzwiach zamkniętych. Komitet informuje autora zawiadomienia o odpowiedzi udzielonej przez odpowiednie Państwo Stronę. Jeżeli Komitet podejmie decyzję o zakończeniu procedury, przekazuje swoją opinię Państwu Stronie oraz autorowi zawiadomienia.

Artykuł 32

Państwo Strona niniejszej Konwencji może w dowolnym czasie oświadczyć, że uznaje kompetencje Komitetu w zakresie przyjmowania i rozpatrywania zawiadomień, w których Państwo Strona twierdzi, że inne Państwo Strona nie wypełnia swych zobowiązań wynikających z niniejszej Konwencji. Komitet nie przyjmie żadnych zawiadomień, jeżeli dotyczą one Państwa Strony, które nie złożyło takiego oświadczenia, ani zawiadomień z Państwa które nie złożyło takiego oświadczenia.

Artykuł 33

1. W przypadku otrzymania przez Komitet wiarygodnej informacji o poważnym naruszeniu przez Państwo Stronę postanowień niniejszej Konwencji, może on, po konsultacji z tym Państwem Stroną, zwrócić się do jednego lub więcej swoich członków o bezzwłoczne przeprowadzenie wizyty i przedstawienie sprawozdania.
2. Komitet pisemnie powiadamia odpowiednie Państwo Stronę o swoim zamiarze przeprowadzenia wizyty, ze wskazaniem składu delegacji oraz celu wizyty. Państwo Strona udziela Komitetowi odpowiedzi w rozsądnym czasie.
3. Na uzasadniony wniosek Państwa Strony, Komitet może podjąć decyzję o odroczeniu lub odwołaniu wizyty.
4. W przypadku zgody Państwa Strony na wizytę, Komitet oraz odpowiednie Państwo Strona współpracują w celu określenia przebiegu wizyty, a Państwo Strona zapewnia Komitetowi wszelkie udogodnienia konieczne dla właściwego przebiegu wizyty.
5. Po zakończeniu wizyty Komitet zawiadamia Państwo Stronę o swoich uwagach i zaleceniach.

Artykuł 34

W przypadku otrzymania przez Komitet informacji, która wydaje się zawierać właściwie umotywowane wskazania, że wymuszone zaginięcia praktykuje się w sposób rozległy lub systematyczny na terytorium podlegającym jurysdykcji Państwa Strony, może on, po zażądaniu od Państwa Strony wszelkich istotnych informacji na temat tej sytuacji, pilnie przedstawić sprawę Zgromadzeniu Ogólnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych, za pośrednictwem Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 35

1. Komitet jest właściwy wyłącznie w zakresie wymuszonych zaginięć, które zaistniały po wejściu w życie niniejszej Konwencji.
2. Jeżeli Państwo przystąpi do niniejszej Konwencji po jej wejściu w życie, obowiązki tego Państwa względem Komitetu dotyczą tylko wymuszonych zaginięć, które zaistniały po wejściu w życie niniejszej Konwencji w odniesieniu do tego Państwa.

Artykuł 36

1. Komitet przedkłada Państwom Stronom oraz Zgromadzeniu Ogólnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych roczne sprawozdanie ze swej działalności prowadzonej na podstawie niniejszej Konwencji.
2. Przed publikacją w rocznym sprawozdaniu uwag dotyczących Państwa Strony, Państwo zostaje powiadomione o tym fakcie z wyprzedzeniem i otrzymuje stosowny czas na odpowiedź. Państwo Strona może zażądać umieszczenia w sprawozdaniu swoich komentarzy lub uwag.

CZEŚĆ III

Artykuł 37

Żaden przepis niniejszej Konwencji nie narusza jakichkolwiek przepisów bardziej sprzyjających ochronie wszystkich osób przed wymuszonym zaginięciem, jakie mogą być zawarte w:

- a) prawie Państwa Strony;
- b) prawie międzynarodowym obowiązującym w odniesieniu do tego Państwa.

Artykuł 38

1. Niniejsza Konwencja jest otwarta do podpisu przez wszystkie Państwa Członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych.
2. Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji przez wszystkie Państwa Członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych. Dokumenty ratyfikacyjne składane są Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.
3. Niniejsza Konwencja jest otwarta do przystąpienia dla wszystkich Państw Członkowskich Organizacji Narodów Zjednoczonych. Przystąpienie następuje w drodze złożenia Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych dokumentu przystąpienia.

Artykuł 39

1. Niniejsza Konwencja wchodzi w życie trzydziestego dnia po złożeniu Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych dwudziestego dokumentu ratyfikacyjnego lub dokumentu przystąpienia.
2. Dla każdego Państwa, które ratyfikuje niniejszą Konwencję lub do niej przystąpi po złożeniu dwudziestego dokumentu ratyfikacyjnego lub dokumentu przystąpienia, niniejsza Konwencja wchodzi w życie trzydziestego dnia po złożeniu przez to Państwo dokumentu ratyfikacyjnego lub dokumentu przystąpienia.

Artykuł 40

Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych powiadamia wszystkie Państwa Członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz wszystkie Państwa, które podpisały niniejszą Konwencję lub do niej przystąpiły o:

- a) podpisach, ratyfikacjach lub przystąpieniach na podstawie artykułu 38;
- b) terminie wejścia w życie niniejszej Konwencji na podstawie artykułu 39.

Artykuł 41

Postanowienia niniejszej Konwencji mają zastosowanie do wszystkich części Państw federalnych bez jakichkolwiek ograniczeń lub wyjątków.

Artykuł 42

1. Każdy spór między dwoma albo więcej Państwami Stronami dotyczący interpretacji lub stosowania niniejszej Konwencji, który nie może być rozstrzygnięty w drodze rokowań ani na podstawie procedur wyraźnie określonych w niniejszej Konwencji, przekazywany jest na wniosek jednego z Państw w sporze do arbitrażu. Jeżeli w ciągu sześciu miesięcy od daty

zgłoszenia wniosku w sprawie arbitrażu Strony nie są w stanie dojść do porozumienia w kwestii organizacji arbitrażu, każda z nich może przekazać spór do rozstrzygnięcia przez Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości, zgodnie ze Statutem Trybunału.

2. Państwo, w czasie podpisania lub ratyfikacji niniejszej Konwencji albo przystąpienia do niej, może złożyć oświadczenie, że nie uważa się za związane postanowieniami ustępu 1 niniejszego artykułu. Inne Państwa Strony nie będą związane postanowieniami ustępu 1 niniejszego artykułu w stosunku do Państwa Strony, które złożyło takie oświadczenie.

3. Każde Państwo Strona, które złożyło oświadczenie zgodnie z postanowieniami ustępu 2 niniejszego artykułu, może w dowolnym czasie cofnąć to oświadczenie w drodze zawiadomienia o tym Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 43

Niniejsza Konwencja nie narusza przepisów międzynarodowego prawa humanitarnego, w tym obowiązków Wysokich Umawiających się Stron czterech Konwencji Genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. oraz ich dwóch Protokołów Dodatkowych z dnia 8 czerwca 1977 r., ani możliwości przysługującej każdemu z Państw Stron w zakresie zlecenia Międzynarodowemu Komitetowi Czerwonego Krzyża odwiedzania miejsc pozbawienia wolności w sytuacjach nieobjętych międzynarodowym prawem humanitarnym.

Artykuł 44

1. Każde Państwo Strona niniejszej Konwencji może zaproponować poprawkę i przedstawić ją Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych. Sekretarz Generalny przesyła następnie zaproponowaną poprawkę Państwom Stronom z prośbą o wskazanie, czy opowiadają się one za zwołaniem konferencji Państw Stron w celu rozpatrzenia tej propozycji i przeprowadzenia nad nią głosowania. Jeżeli w ciągu czterech miesięcy od daty przekazania odpowiedniego pisma przynajmniej jedna trzecia Państw Stron opowie się za taką konferencją, Sekretarz Generalny zwołuje konferencję pod auspicjami Organizacji Narodów Zjednoczonych.

2. Każda poprawka przyjęta większością dwóch trzecich obecnych na konferencji i głosujących Państw Stron przekazywana jest przez Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych wszystkim Państwom Stronom celem przyjęcia.

3. Poprawka przyjęta zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu wchodzi w życie po jej przyjęciu przez dwie trzecie Państw Stron niniejszej Konwencji, zgodnie z ich odpowiednimi procedurami konstytucyjnymi.

4. Po wejściu w życie, poprawki stają się obowiązujące dla tych Państw Stron, które je przyjęły, natomiast dla innych Państw Stron pozostają obowiązujące postanowienia niniejszej Konwencji i wszelkie poprzednie poprawki, które były przez nie przyjęte.

Artykuł 45

1. Niniejsza Konwencja, której teksty w językach angielskim, arabskim, chińskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim są jednakowo autentyczne, zostanie złożona do depozytu Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych.

2. Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych przekaze uwierzytelnione odpisy niniejszej Konwencji wszystkim Państwom, o których mowa w artykule 38.